

הכנס השנתי של היזמה למחקר יישומי בחינוך

3.1.2019 | כ"ו טבת תשע"ט

ניהול מיטבי של הפיתוח המקצועי וההדרכה במערכת החינוך

מושב שלישי – מתמקדים במורה: על קריירה, אופק מקצועי וטיפוח רווחת המורה

דגשים מדבריה של פרופ' חנה עזר, מכללת לוינסקי לחינוך (לצפייה בהרצאה ובמצגת)

- הנחת היסוד היא שהמורה הוא כוח שצריך לפתח באמצעות הכשרת מורים עוצמתית. לצורך כך נדרשים שני עקרונות מרכזיים: א. רצף בהכשרה ובפיתוח המקצועי. ב. שיתופיות במערכות פעולה שונות.
- רקע לדיון:
 - התפתחות מגמות חברתיות בישראל ובעולם, לצד מגמות בהשכלה הגבוהה בתחומי הלימוד, באופני הלמידה ובדרכי ההוראה.
 - מוקדי מתח בהכשרה המקצועית ובפיתוח המקצועי (על פי Cocharan-Smith וישעיהו תדמור): מיקום הידע – האם מהתאוריה לפרקטיקה או להיפך?; מיהם הסטודנטים להוראה ומיהם המורים שלהם? האם זו קבוצה סלקטיבית?; פדגוגיה מול תחומי הדעת; מקום הלמידה והמחקר – באקדמיה או במערכת החינוך?; אחידות מול שונות בהכשרת המורים; הכשרה מקצועית מול פיתוח האישיות; הכשרה בסיסית מול הפיתוח הפרופסיונלי; סגירות בעולם החינוך מול פתיחות למערכות אחרות.
 - אתגרים בפיתוח המקצועי: מדיניות מקומית או ארצית? אוטונומיה או מרפוזיות (צנטרליזם)?; חידושים – מהו חידוש? האם מקומי או כללי?; תוכניות בתחומי דעת מסורתיים מול תחומים חדשניים.
- הפיתוח המקצועי קשור קשר עז לתפקידי המורה. פרופ' עזר מציגה את המודל של Hugh Sockett לגבי דמות המורה ומוסיפה עליו: המקצוען האקדמי; המקצוען האכפתי והמטפח; המקצוען הרפלקטיבי-אדפטיבי (שמחליף את תפיסת 'המורה החוקר' (מאחר שאיננו חוקר במובן האקדמי), סוכן מוסרי וערכי, מנהיג ויזם.
- הכשרת מורים עוצמתית:
 - ההכשרה כוללת: במישור האקדמי – ידע עדכני וחדשני, תוכניות לימוד חדשות וחינוך רב-תחומי; במישור המחקרי – פיתוח המורה כמקצוען, הכשרה שהיא חלק מאורח החיים וכוללת מחקר יישומי; ובמישור החברתי – המורה הוא גם מחנך.
 - ההכשרה מתבצעת באמצעות תוכניות עדכניות, לדוגמה הרחבת התואר השני או יצירת תואר שלישי Ed. D, וכן באמצעות פדגוגיה ושותפויות – הידוק מודל הרשת.
 - ההכשרה נדרשת משום שאנשי חינוך ומורים חייבים לראות עצמם כמקצוענים אקדמיים – מובילי הדרך למען חברה טובה יותר.
- הפיתוח העוצמתי לא יקרה ללא שותפות ושיתופיות בין מערכות פעולה: במערכות ההכשרה, בין שדה החינוך, בתי הספר, המערכת המדינה וכו'. שיתוף הפעולה צריך להתקיים בשלב התכנון, בפיתוח

הכנס השנתי של היזמה למחקר יישומי בחינוך
3.1.2019 | כ"ו טבת תשע"ט

ניהול מיטבי של הפיתוח המקצועי וההדרכה במערכת החינוך

ההכשרה, ביצירת קהילות שיתופיות של למידה ומחקר וביצירת גשר בין פרקטיקה ומחקר. שיתופי הפעולה כבר קורים, צריך לחזקם ולקדם.